

MEGÚJULÓ ÉPÍTÉSZELET

Tervezési alapelvek és stratégiák
egy körforgásosságra és
elégességre épülő világban

tézisfüzet

Török Bence

MEGÚJULÓ ÉPÍTÉSZELET

Tervezési alapelvek és stratégiák egy körforgásosságra és
elégességre épülő világban

Török Bence

Tézisfüzet

Témavezető

Major György DLA

Mestermunka

Kuijpers irodaház bővítése, s'-Hertogenbosch, Hollandia

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építőművészeti Doktori Iskola

2023

Absztrakt

Megújuló építészet

Tervezési alapelvek és stratégiák egy körforgásosságra és elégségesre épülő világban

Az emberi tevékenység hatására felborult a természet egyensúlya, veszélybe kerültek az életünkhöz szükséges feltételek. A gazdaság jelenlegi működése következtében felborult a társadalmi egyensúly is, mely egyenlőtlenséghez és igazságtalansághoz vezet. Az építészet is részben hozzájárul ezekhez a problémákhoz, negatív hatással van természetes környezetünkre. Az építésznek, mint más építőipari szereplőknek is felelősségük van ezekben a negatív hatásokban. Tervezési modellváltásra van szükség, melyben az építészet hozzájárul olyan a gazdasági és társadalmi változásokhoz, melynek körforgásokra és elégségesre épülnek.

A fenntarthatóság öko-hatékonysága helyett öko-hatásosságra kell törekednünk, az építészeti tervezésnek és az építésnek a környezet javára kell válnia. Az ökológia szemszögéből kell vizsgálnunk a tennivalóinkat, az emberiségre a természet rendszerének egy elemeként kell tekintenünk. A természetes körforgások mintaként szolgálhatnak az építészet számára. A megújulásra és körforgásokra épülő tervezés a megújuló építészet.

A megújuló tervezés az épített környezetet a teljes életciklusában vizsgálva kínál tervezési alapelveket, melyek a múlthoz, a jelenhez és a jövőhöz kapcsolódnak. Figyelembe kell venni a természet, a társadalom és a gazdaság szempontjait, fontos a megőrzésre, csökkentésre és visszaforgatásra való törekvés, mindezeket az építészet három alapelemére kell értelmezni, azaz az anyaghasználatra, funkcióra és térre.

1

2

A megőrzésre törekvés a természetes és társadalmi körforgások fenntartását és létrehozását jelenti. Az épületekben és városokban a használókra támaszkodva lehet elérni a fogyasztás csökkenését. Az anyagokat a teljes életciklusukban kell vizsgáljuk, az eredet figyelembevétele elsődleges. Az anyagok hosszútávú használhatósága a rétegezethez és szétszedhetőség által valósulhat meg, emellett törekedni kell az anyagok újrahaznátára is. A terek hosszútávú használhatósága jelenti a megújuló építészet gazdaságosságát, mely a változás lehetővé tételén keresztül valósul meg. Figyelembe kell venni a funkciót és változásait, valamint az építetők szándékot, mindezek hatással vannak az épületek megújulási ciklusára. A téri és funkcionális specifikusság meghatározása által lehet kiválasztani a megfelelő alkalmazkodóképességet.

A megújuló tervezés nyitott végű tervezésnek tekinthető, melynek része a tökéletlenség elfogadása, a belső szépségre való törekvés, az anyaghasználati nyitottság és hosszútávú jelenlét aktív használata.

A megújuló építészet megvalósulása érdekében újra fel kell fedezni a hagyományos építési technológiákat és a természettel való kapcsolatunkat. Körforgásos magok elültetésével kell kezdenünk és ezeket össze kell kapcsolni egymással. Így tudunk elmozdulni egy körforgásosságra és megújulásra épülő világ felé, ehhez lényeges elem a tudás megosztása és átadása. Meg kell változtatnunk a gondolkodásunkat, elégségesre kell törekednünk. A cél egy élő és mindig változó építészet.

Első tézis

3

Az építészet a jelen formájában, a gazdaság mintájára, végtelen növekedésből és korlátok nélkül elérhető anyagokból indul ki és hozzájárul a környezet károsításához. Az építészeknek ki kell használniuk, hogy hatással vannak az építőipari folyamatokra. Felelősségük van az épületek (természetes, társadalmi és gazdasági) környezetre gyakorolt hatásában és ennek tudatában kell tervezniük. A fenntarthatóság helyett a tervezést egy olyan holisztikus szemléletmóddal kell megközelíteniük, mely újrafogalmazza a természet és az építészet viszonyát, körforgásokra és elégségességre épül.

Második tézis

5

Olyan építészeti magatartásra van szükség, mely nem csupán a káros hatások csökkentésére törekszik, hanem amelynek kiindulópontja a Föld létfenntartó rendszerének, azaz a természetnek az erősítése. A természet egyensúlyának helyreállítása a természetes körforgások erősítésével lehetséges. Az építészetnek be kell kapcsolódnia a világot alkotó és közvetlen környezetében található körforgásokba, így tud megújulóvá válni.

Harmadik tézis

Az építészetet a teljes élelciklusában, azaz a múlt, a jelen és a jövő szempontjait figyelembe véve kell tervezni ahhoz, hogy megújuló építészetet kapjunk.

7

A megújuló építészet

- megőrzi a közvetlen környezetében található természetes és társadalmi körforgásokat és újakat hoz létre, ezáltal a fogyasztás csökkentését éri el,
- az anyagok eredetének ismeretében választ egészséges, tiszta, újrahasznált és megújuló anyagokat és lehetővé teszi az anyagok újrafelhasználhatóságát, ezáltal megteremti az anyagok körforgását,
- a funkció és szándék ismeretében választ megújulási és téri specifikussági stratégiát és ehhez igazítja az alkalmazkodóképességet, ezáltal az épületek és anyagaik gazdaságos, hosszútávú használatát teszi lehetővé.

Negyedik tézis

9

A megújuló építészeti tervezés egy nyitott folyamat, ami

- a múlt tanulságaira és adottságaira épít, ezért elfogadja a tökéletlenséget és belső szépségre törekszik,
- a jelen feladványait oldja meg tehát alkalmazkodik az elérhető anyagokhoz,
- valamint nyitott marad a jövő változásai felé ezért hosszútávú jelenlétre törekszik.

Ötödik tézis

11

A megújuló építészet

- a múltba tekintés által az újráfelfedezésre törekszik,
- a jelenben akar változást elérni a körforgásos magok elültetésével és az aktív tapasztalatszerzés és -megosztás által,
- a jövőbe tekint és gondolkodásmódbeli váltást sürget.

A megújuló építészet nem stílus, hanem magatartás és hozzáállás, eredménye egy élő, folyamatosan változó építészet, egy örök kísérlet.

Grafikai tervezés:	Ane Beraza
Nyomda:	Chris Russel
Kötés:	Boekbinderij Seugling
Papír:	Gmund Hanf 100% Gmund Bio Cycle Chlorophyll
Betűcsalád:	Noto Sans
Készült:	4 példányban

